

Stockholms kommun,
Utbildningsförvaltningen

registrator.utbildning@stockholm.se

Hässelbygdsskolan

happy.hilmarsdottir@stockholm.se

Dnr 40-2010:2594

2011-02-22

1 (3)

Kvalitetsgranskning av Hässelbygdsskolan i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 i Hässelbygdsskolan i Stockholms kommun.

Granskningen har visat på styrkor i verksamheten men också på angelägna förbättringsområden.

Inspektörerna har besökt och observerat lektioner med samtliga ordinarie lärare som undervisar i engelska i Hässelbygdsskolan. Granskningen visar att flertalet lektioner genomförs på ett sätt som ger eleverna möjligheter att nå bra resultat. I intervjuer och enkäter framkommer att graden av medvetenhet om de nationella styrdokumentens anvisningar är relativt hög hos lärarna, vilket också återspeglas i undervisningen.

I såväl intervjuer och enkäter som under lektionsbesök framkommer flera goda exempel på undervisningsmetoder som tränar elevernas kommunikativa förmåga. Eftersom det är något som starkt betonas i den nationella kursplanen för engelska, ser Skolinspektionen det som särskilt viktigt. Även övningar med fri produktion som tränar elevernas språkliga säkerhet i tal och skrift observeras. Några lektioner innehåller dock vissa inslag som inte i tillräcklig grad anknyter till läroplanens och kursplanens anvisningar.

Med få undantag genomförs lektionerna effektivt, utan störande moment. Tonen mellan lärare och elever är öppen och trevlig. Skolans sammantagna resultat i engelska, i form av betyg på nationella ämnesprov och slutbetyg i årskurs 9, varierar. Cirka 80 procent av eleverna når lägst målen för betyget Godkänt i årskurs 9 men en relativt låg andel av eleverna, i synnerhet pojkar, når de högre betygsstegen.

Skolinspektionen bedömer att de utvecklingsområden som framkommer, exempelvis när det gäller elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen eller lärarnas förmåga att individanpassa undervisningen kräver ytterligare insatser från lärarna och skolledningen. Ett förbättringsområde för skolan är därför att utveckla kvalitetsarbetet i engelskundervisningen. En tydligare pedagogisk styrning där uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete sker systematiskt, i syfte att tillförsäkra goda och

likvärdiga möjligheter för alla elever att utveckla sin engelska, behöver utvecklas. Skolinspektionens bedömning är att skolans engelsklärare överlag är goda pedagoger men att de har olika pedagogiska styrkor. Skolans engelskundervisning skulle därför kunna utvecklas om lärarna i större utsträckning tog del av varandras goda exempel.

Identifierade förbättringsområden

För att höja kvaliteten på undervisningen i engelska bedömer Skolinspektionen att insatser behöver prioriteras inom följande områden:

- Skolan behöver utveckla kvalitetsarbetet i engelskundervisningen. En tydligare pedagogisk styrning där uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete sker systematiskt, i syfte att tillförsäkra goda och likvärdiga möjligheter för alla elever att utveckla sin engelska, behöver utvecklas.
- Skolan behöver se till att alla elever känner sig trygga i att våga prata engelska. Eleverna ges under flertalet lektioner möjlighet att prata engelska men dessa möjligheter skulle kunna förbättras och utnyttjas bättre. Lärarna behöver utveckla arbetet med att få eleverna att använda språket som kommunikationsmedel. Även arbetet med att säkerställa att alla elever ges möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga behöver förbättras.
- Undervisningen i skolan kan förbättras om lärarna samverkar mer och tar del av varandras goda exempel. Angeläget är också att lärarna i högre utsträckning utgår från elevernas intressen och skapar sammanhang som är angelägna för eleverna så att elevernas motivation inför uppgifter ökar. Arbetet med att tydliggöra lektionernas mål och syfte för eleverna behöver utvecklas.

För en beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar samt motivering av beslutet se bilagd rapport *Skolinspektionens granskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 i Hässelbygdsskolan i Stockholms kommun*.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 22 augusti redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förbättringsområden och brister myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits ska huvudmannen ange tidplan för planerade åtgärder och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till:

Skolinspektionen
Att: Dnr 40–2010:2594
Lotta Hedén
Box 23069
104 35 Stockholm

eller via e-post, till lotta.heden@skolinspektionen.se

Ange Skolinspektionens diarienummer (Dnr 40–2010:2594) vid kommunikation med myndigheten angående granskningen.

I ärendets slutliga handläggning har Malin Söderberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Lotta Hedén
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1	Skolinspektionens rapport, <i>Skolinspektionens granskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6–9 i Hässelbygårdsskolan i Stockholms kommun</i>
Bilaga 2	Sammanställning av svar i elevenkät, Hässelbygårdsskolan

Skolinspektionens granskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6-9 i Hässelbygårdsskolan i Stockholms kommun

Bakgrund

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av undervisningen i engelska i grundskolans årskurser 6-9 under hösten 2010 och våren 2011. Granskningen av Hässelbygårdsskolan i Stockholms kommun ingår i detta projekt. Övergripande iakttagelser och slutsatser från alla granskade skolor kommer att redovisas i en sammanfattande kvalitetsgranskningsrapport, där också litteraturlista ingår. Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Utgångspunkter i granskningen är huruvida det, i enlighet med läroplanen och den nationella kursplanen, finns en ändamålsenlig och likvärdig lärandemiljö i undervisningen i engelska, som ger alla elever goda förutsättningar att uppnå de kunskapsmål och betygskriterier som finns formulerade för ämnet.

Följande frågeställningar är centrala i granskningen:

- Tillämpar lärarna i engelskundervisningen de nationella målen och riktlinjerna och ges därmed alla elever likvärdiga förutsättningar att nå målen?
- Används särskiljande lösningar i engelskundervisningen (exv. i form av nivågruppering)? Säkerställer skolan i sådant fall elevernas möjligheter att utvecklas optimalt?

Ämnet engelska har delvis andra kunskapsteoretiska utgångspunkter än t.ex. matematik, genom att tillägnande i autentiska situationer och praktisk användning står i fokus, snarare än analys och förståelse. I läroplanen för den obligatoriska skolan (Lpo 94) beskrivs att skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola "kan kommunicera i tal och skrift på engelska". Detta funktionella synsätt präglar även kursplanen i ämnet där det fastslås att "utbildningen i engelska syftar till att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga". Ämnets struktur nämns i löpande text men återfinns inte vare sig i Mål att sträva mot eller Mål att uppnå. Emellertid framställs inte sällan på lokal nivå behärskning av språkliga *elements* som ett eget mål snarare än som ett medel att utveckla en funktionell språklig kompetens. Även i den nya kursplanen för engelska, som gäller fr.o.m. 1 juli 2011, betonas den kommunikativa förmågan.

En kort sammanfattning av den bild som framträder av resultaten i engelska är att de allra flesta elever i den svenska grundskolan har goda eller mycket goda kunskaper. Den skillnad som finns mellan elevgrupper, och som i vissa undersökningar visar sig är i tilltagande, är i grunden inte acceptabel men trots detta väsentligt mindre än i de flesta andra, jämförbara länder (The Assessment of Pupils' Skills in English in Eight European Countries 2002, Bonnet, 2004).

Flera studier visar att eleverna inte bara lär sig engelska i skolan utan i högsta grad också förvärvar mycket av sin språkliga kompetens, på sin fritid. I en framlagd doktorsavhandling i engelska vid Karlstads universitet (Sundqvist, 2009), i vilken bland annat könsskillnader vad gäller språklärande utanför skolan fokuseras, framkommer att pojkar ägnar i snitt 43 procent av den sammanlagda tiden för det som definierats som fritidsengelska, åt dataspel och internet. Motsvarande andel för flickor är 6 procent. Denna skillnad ses som en viktig förklaring till varför pojkarna har ett större ordförråd i engelska än flickorna. Flickorna har emellertid bättre betyg i engelska.

En rapport från Skolverket (2006a) visar att ungefär hälften av alla elever i åk 9 går i nivåindelade grupper. Motsvarande andel i åk 7 och 8 är ungefär var tredje elev. Vanligast är nivåbaserad gruppindelning i matematik, men det förekommer även i engelska. I sin lägesbedömning för 2009 (Skolverket 2009b) skärper Skolverket tonen vad gäller nivåindelning och säger att utvecklingen gått mot allt fler särskiljande lösningar och att det inte finns forskningsbaserade belägg för att detta skulle inverka positivt på elevernas resultat. Tvärtom påtalas risken för låga förväntningar samt negativa effekter på elevers motivation, lärande och självbild i grupper med elever som antas ha svårt att nå målen. Förväntningar på eleverna lägger ribban för undervisningen och stimulans mellan kamrater försvinner. Utifrån detta väljer Skolinspektionen att särskilt granska om eventuella särskiljande lösningar ger alla elever möjligheter att utvecklas optimalt.

Grunden för Skolinspektionens bedömningar av undervisningens ändamålsenlighet är de mål och anvisningar som finns i läroplanen och i kursplanen för ämnet. Därför har Skolinspektionen följande huvudfrågeställning i denna granskning: - Tillämpar lärarna i engelskundervisningen de nationella målen och riktlinjerna och ges därmed alla elever likvärdiga förutsättningar att nå målen?

Resultat från granskningen redovisas under fyra huvudrubriker; *Undervisningens genomförande, Elevernas möjligheter att utveckla språk- och kommunikationsfärdigheter, Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete samt Särskilt stöd i engelska*. Under dessa rubriker redovisas granskningsområden med utgångspunkter i läroplanen och/eller kursplanen. För vissa moment, särskilt de som rör lärarnas förmåga att genomföra en ändamålsenlig undervisning har bedömningsgrunder även hämtats från forskning och beprövad erfarenhet.

För att kunna göra sammanvägda bedömningar, är de lektionsobservationer som inspektörerna genomför viktiga inslag. Betydelsefullt är också att samla och beakta information som ges av dem som är verksamma i skolan. Därför genomförs intervjuer med lärare, rektorn och elever. Lärare och elever ges också möjlighet att i enkäter skriftligt redovisa hur de ser på engelskundervisningen.

Beskrivning av skolan

Hässelbygårdsskolan ligger i västra delen av Stockholms kommun. Skolan består av förskoleklass och årskurserna 1–9. I årskurserna 6–9 finns tre klasser i varje årskurs. Skolan har ungefär 520 elever varav cirka 250 i årskurserna 6–9. Skolans elevunderlag

har ökat de senaste åren. Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer, varav en har ansvar för förskoleklass och årskurs 1–5 och den andre har ansvar för årskurserna 6–9. Andelen elever med utländsk bakgrund är enligt rektorn cirka 70 procent. Lärarna i årskurs 6–9 arbetar i 3 arbetslag: årskurs 6–7, årskurs 8 och årskurs 9. Det finns en ämnesansvarig lärare i engelska som har huvudansvaret för beställning av läromedel. Varje lärare har en bärbar dator och i många klassrum finns smartboards installerade.

Skolan har de senaste åren haft varierande resultat i engelska och i övriga ämnen. Måluppfyllelsen har, med något undantag, varierat mellan 75 och 100 procent när det gäller elever som uppnått lägst målen för betyget Godkänt i samtliga ämnen i årskurs 9. Det genomsnittliga meritvärdet för skolan år 2010 var 177. Det genomsnittliga meritvärdet varierade dock stort detta år, från 132 för pojkar med utländsk bakgrund till 234 för flickor med svensk bakgrund. En del elever går i Hässelbygårdsskolan från förskoleklass medan andra kommer i årskurs 6 från flera olika skolor i närområdet. Skolan erbjuder musikal- och idrottsprofil från och med årskurs 6. Skolan tar emot många nyanlända elever och enligt skolledning och lärare jobbar skolan intensivt för att få dessa elever att nå betyget Godkänt i så många ämnen som möjligt i årskurs 9. Lärhjälps finns att få två gånger i veckan och fyra gånger per läsår har skolan bas- och fördjupningsdagar då alla elever kan ta igen det de missat, alternativt fördjupa sig i något.

I Skolverkets inspektionsrapport från år 2006 bedömer Skolverket att det "framkommer att skillnaderna är stora mellan skolans lärare vad gäller elevernas möjlighet att delta i planeringen av undervisningen och på andra sätt utöva inflytande över det egna lärandet. Några lärare diskuterar regelmässigt val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjlighet att bidra med synpunkter och förslag, medan en del lärare företrädesvis utgår från sin egen planering." I samma rapport står också att läsa att "Skolan bör utveckla arbete med att anpassa undervisningen till elevernas olika behov och förutsättningar" och att skolan "bör analysera stödbehov utifrån ett pedagogiskt och organisatoriskt perspektiv". Skolverket konstaterar även att "den undervisning som bedrivs i årskurs 7–9 generellt sett är mer lärarstyrd och traditionellt utformad. Bland annat är ämnesintegreringen och samverkan enligt inspektörerna begränsad."

Skolans organisation av engelskundervisningen

Engelskundervisningen i årskurserna 7–9 organiseras huvudsakligen i helklass. Skolan har också förberedelseklasser för nyanlända invandrare, cirka 50 elever, och nybörjargrupper i engelska för elever som gått från förberedelseklass till vanlig klasstillhörighet, cirka 20 elever. Även grupper för elever i behov av särskilt stöd finns. Årskurs 6 är innevarande år nivågrupperad utifrån resultatet på ett diagnostiskt prov som gjordes vid höstterminsstarten. Grupperna ska, enligt lärarna, utvärderas efter jul. Skolan har sex engelsklärare för den ordinarie undervisningen. Viss stödundervisning i engelska ges även av speciallärare både i och utanför den vanliga undervisningen. Skolan har även en särskild undervisningsgrupp där cirka 25 elever i behov av särskilda stödinsatser får undervisning i bland annat engelska.

Skolan hade, fram till och med vårterminen 2010, nivågruppering i engelska, matematik och svenska i årskurserna 7–9. Denna organisationsform har från och med innevarande läsår övergetts till förmån för helklassundervisning. Enligt skolledningen har detta gjorts för att nivågrupperingarna inte ledde till förbättrade resultat.

Elevernas resultat i engelska

Figur 1 Nationella ämnesprov i engelska åk 5, andel (%) elever som nått målen för proven

Delprov	2007		2008		2009		2010	
	pojkar	flickor	pojkar	flickor	pojkar	Flickor	pojkar	flickor
- Samtala/tala	87	73	80	100	65	100	75	75
- Lyssna/förstå (skriva)	93	82	90	100	65	90	90	81
- Läsa/förstå (skriva)	86	82	80	93	65	90	90	81
- Skriva	73	77	90	100	70	100	90	88

Källa: Skolans egna siffror

Figur 2 Nationella ämnesprov i engelska åk 9, andel (%) elever som nått målen för proven

År	G			VG			MVG			Ej nått målen		
	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor
2007	29	44	18	48	33	58	10	4	14	13	18	9
2008	47	54	42	24	17	29	12	6	16	17	23	13
2009	40	47	37	33	24	37	11	6	14	4	11	0
2010	30	31	30	33	36	30	15	11	20	18	19	17

Källa: Skolans egna siffror

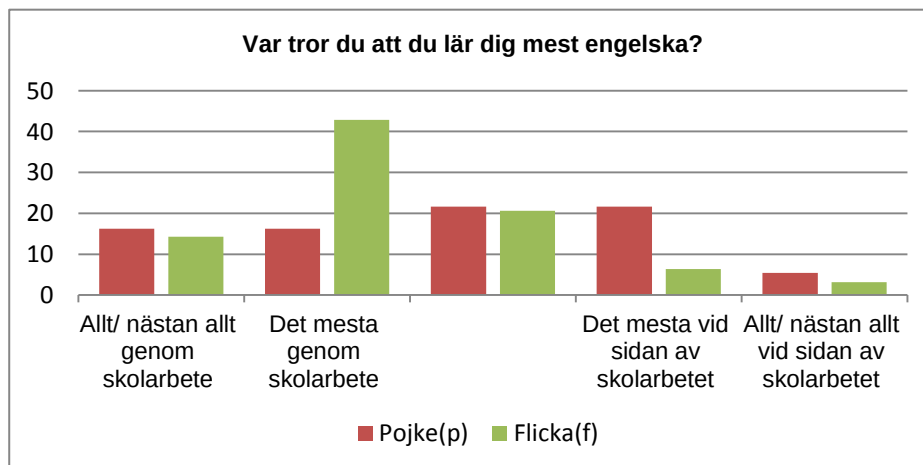
Figur 3 Slutbetyg i engelska åk 9, andel (%) elever som nått målen

År	G			VG			MVG			Ej nått målen		
	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor	Samtliga	Pojkar	Flickor
2007	35	25	25	39	22	52	8	5	10	18	25	13
2008	39	42	38	21	14	27	11	6	16	28	39	19
2009	33	43	27	40	34	43	14	6	19	13	17	11
2010	36	41	29	29	27	32	16	12	19	19	20	19

Källa: Skolans egna siffror

Som framgår av tabellerna ovan når eleverna i Hässelbygdsskolan varierande resultat i engelska från år till år. År 2010 var det ca 20 procent av eleverna som inte uppnådde målen för betyget Godkänt i årskurs 9. En skillnad som framträder är att en högre andel flickor än pojkar når de högre betygsstegen.

Figur 4 Fråga 17 i elevenkäten

I tabellen ovan visas svaren i elevenkäten avseende elevernas syn på var de lär sig mest engelska. På det svarar en stor andel av eleverna i Hässelbygdsskolan, i synnerhet pojkar, att de tror att de lärt sig ungefär lika mycket engelska eller mer vid sidan av skolarbetet som genom skolarbetet. Å andra sidan är det något fler pojkar än flickor som anser att man lär sig nästan all engelska i skolan.

Motivering till beslutet

På följande sidor ges en beskrivning och en bedömning av den granskade undervisningen i engelska. De grunder och kriterier som använts vid bedömningarna är främst hämtade ur läroplanen för grundskolan och den nationella kursplanen för engelska. För vissa granskningsområden har även exempel på framgångsfaktorer som framkommit i forskning och beprövad erfarenhet använts.

Inspektörernas bedömning av 11 lektioner i årskurserna 6–9 redovisas i punktdiagram. Resultat från genomförda intervjuer med elevgrupper, lärargrupper och skolledning kommenteras i löpande text, liksom 4 enkätsvar från enskilda lärare och 107 enkätsvar från elever. I slutet av varje avsnitt finns en sammanfattande bedömning där information från de olika underlagen har beaktats.

A. Lärandemiljö och genomförande

A 1. Trygg och stödjande lärandemiljö

Ur läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94):

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

Läraren ska stärka elevernas vilja att lära och elevernas tillit till den egna förmågan.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

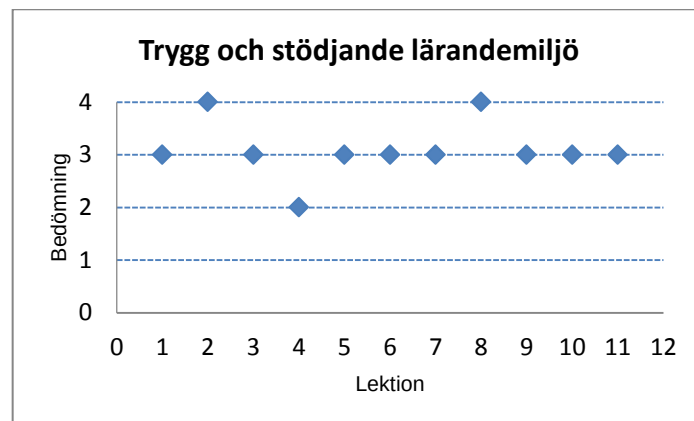
- Präglas lektionerna av en positiv, avslappnad och respektfull atmosfär?
- Främjas elevernas personligheter och respekt för varandra
- Säkerställer lärarna ordningen?
- Har lärarna positiva förväntningar på eleverna?
- Stöttas elevernas självförtroende och tillit till den egna förmågan?
- Involveras alla elever?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet Trygg och stödjande lärandemiljö:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 5 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under lektionsobservationerna uppfattar inspektörerna att elevernas lärandemiljö överlag är trygg. Inspektörerna ser dock vid enstaka tillfällen elever som kastar menande blickar när någon säger fel eller att elever förolämpar varandra när läraren inte ser eller hör. Lärare och elever är oftast i tid till lektionerna och inspektörerna ser många goda exempel på hur lärarna säkerställer ordningen och försöker involvera alla elever i undervisningen. Nästan alla lärare har i förväg skrivit lektionens innehåll på den vita tavlan. Eleverna förefaller veta vad de ska arbeta med och ser oftast ut att göra sitt bästa. Alla lärare uppmuntrar och berömmar sina elever. I de fall inspektörerna inte bedömer lektionerna som mestadels starka, handlar det bland annat om att läraren inte i tillräcklig utsträckning involverar alla elever, eller att det saknas tydliga former för att stötta elevernas självförtroende och ge respons på elevernas prestationer och frågor. Under vissa lektioner framträder inte elevernas vilja att lära särskilt tydligt och det förekommer att elever inte har med sig läromedel eller penna till lektionen.

Underlag från intervjuer och enkäter

Enligt skollledning och lärare har skolan arbetat mycket för att se till att eleverna känner sig trygga, skolan ska utgöra en trygg lärandemiljö. Bland annat har en lektionsstruktur tagits fram som alla lärare ska följa. Enligt rektorn har man nått goda resultat även om det innevarande år har varit stökigt i vissa klasser. I dessa klasser arbetar skolan på olika sätt för att förbättra arbetsron. Skolinspektionen noterar att det tycks finnas skillnader i personalens förhållningssätt till arbetet med att skapa studiero. Detta observeras i skolans matsal där det vid två tillfällen råder oordning; elever skriker till

varandra, springer runt, skräpar ner och skojbråkar med varandra. Först den tredje vuxne personen som passerar säger till eleverna.

Lärarna beskriver att de tycker att det för det mesta är arbetsro på lektionerna i engelska även om man "får hålla i rätt hårt" som någon lärare uttrycker det. Eleverna ger varierande svar när det gäller ordningen i klassrummet. Flertalet tycker att det råder arbetsro även om några vittnar om att det är stökigt och att det inte alltid hjälper att läraren säger till. Även skolans trivselenkät för ht 2010 visar att inte alla elever tycker att de kan arbeta utan att bli störda. I den elevenkät som Skolinspektionen genomfört och som bara handlar om undervisningen i engelska, uppger dock mer än 80 procent av eleverna att de upplever att de får arbetsro under engelsklektionerna.

En del elever beskriver hur deras engelsklärare har uppmuntrat och peppat dem till exempelvis att våga prata medan andra säger att de tycker att läraren "mest säger vad man gör fel" eller "du ligger mycket efter, du måste göra det här och det här". Flertalet elever säger att de vågar prata engelska på lektionerna men några elever tror att det finns de som inte vågar. Flera elever i årskurs 8-9 menar att det varierar vilka förväntningar lärarna har på eleverna och att de gamla nivågrupperingarna till viss del lever kvar; "Det känns som om lärarna har satt stämplor på eleverna" säger en elev och flera håller med. "Det är svårare för en stökig elev att höja betyget, och en elev som läraren tycker om, får inte sänkt betyg så lätt".

Under lärarintervjun ger lärarna uttryck för hur de skapar trygghet och arbetsro i klassrummen. De beskriver att de "pushar eleverna", försöker att se elevers behov och "lyfta" dem. Någon lärare beskriver att en del elever inte är så "självgående" när det gäller att ta ansvar för sitt eget lärande.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Trygg och stödjande lärandemiljö*, uppvisar mer styrkor än svagheter. Styrkor i verksamheten är främst lärarnas och skollädares förmåga, vilja och engagemang att skapa trygghet för eleverna. Angeläget är dock att se till att alla elever känner sig trygga i att våga försöka. Det är även viktigt att lärarna visar att de har höga förväntningar på alla elever och att alla elever ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

A 2. Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet

I den nationella kursplanen i engelska anges mål att sträva mot vilka uttrycker den inriktning undervisningen ska ha när det gäller att utveckla elevernas kunskaper och förmågor. De tydliggör därmed de kunskapskvaliteter som är väsentliga i ämnet. Dessa mål utgör det främsta underlaget för planeringen av undervisningen och sätter inte någon gräns för elevernas kunskapsutveckling. Mål att uppnå anger den miniminivå av kunskaper som alla elever ska uppnå det femte respektive nionde skolåret. Kursplanen är utformad för att klargöra undervisningens inriktning och vad alla eleverna ska lära sig men lämnar samtidigt stort utrymme för lärare och elever att välja stoff och metoder.

I nationell och internationell forskning som undersöker vad som karaktäriserar framgångsrika skolor och skickliga lärare, beskrivs ett antal förutsättningar och förhållningssätt som särskilt gynnsamma för goda resultat. Bland annat framhålls förmågan att skapa motivation, dvs. att väcka elevernas nyfikenhet och intresse, vilket även läroplanen anger att läraren har ett ansvar för. Utmärkande för skickliga lärare är att de fokuserar på det som är väsentligt, de tydliggör kursplanens mål och kan tydligt förklara och illustrera vad det är eleverna ska lära sig, vilket i sin tur gynnar eftersträvad metakognition.

Lärarnas förmåga att presentera information klart och levande, strukturera materialet, ställa mer komplexa frågor och att fånga upp och vidareutveckla elevernas idéer framträder likaså som en central faktor.

Skickliga lärare visar stor respekt för sina elever och de har höga förväntningar på att de ska nå målen. Feedback har stor betydelse för elevers lärande och skickliga lärare ger snabb återkoppling till eleverna för att säkra deras förståelse och kunskapsutveckling.

Utifrån forskningsresultat utmärks skickliga lärare vidare av att de är passionerade när det gäller lärande och undervisning. De siktar högre än bara mot "uppnåendemålen", vilket även läroplanen ger i uppdrag. De lärare som kan använda en bred repertoar av strategier, t.ex. erfarenhetsbaserade och framgångsrika metoder och varierade arbetsformer är vanligtvis mest framgångsrika, enligt forskningen. Deras val av olika strategier är medvetna utifrån en analys av nationella mål och därmed även enskilda elevers behov, snarare än slumpmässigt eller vanemässigt.

Utgångspunkter för detta granskningsområde har i stor utsträckning hämtats i forskningen kring vad som utmärker skickliga lärare och framgångsrika skolor¹. Granskningen respekterar dock det utrymme som lärare och elever har att välja stoff och metoder. Viktigt är emellertid att undersöka hur väl valda metoder fungerar samt huruvida de stämmer överens med målen i läroplanen och kursplanen.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Finns effektiva rutiner i klassrummet?
- Finns ett tydligt syfte/mål för lektionen, presenteras det för eleverna, utvärderas det?
- Har lektionen ett logiskt flöde, hänger delarna ihop, varierar svårighetsgraden?
- Används lektionstiden effektivt?
- Ger läraren tydliga instruktioner och förklaringar?
- Stärker läraren elevernas motivation för aktiviteter och uppgifter?
- Har läraren ändamålsenliga undervisningsstrategier?
- Vet varje elev vad han/hon förväntas göra?

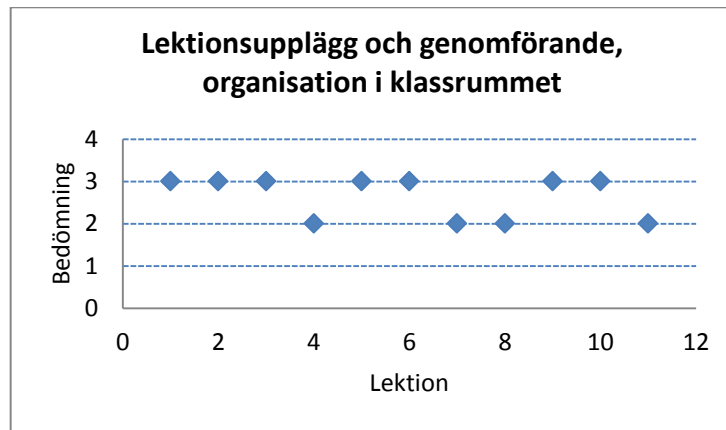
¹ I den övergripande rapporten, som sammanfattar granskningsresultaten från de deltagande skolorna, finns referenslista.

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 6 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Vid nästan alla observerade lektioner presenterar lärarna en planering av lektionen på tavlan. Flertalet lektioner har en tydlig struktur och innehåller en relativt väl balanserad variation av aktiviteter; lärarledda, par- eller gruppuppgifter och enskilt arbete. Instruktioner och förklaringar är tydliga och eleverna förstår vad de ska göra. När det uppkommer tveksamheter förtydligar lärarna instruktionerna. Endast under en lektion observeras dock en tydlig koppling till de nationella målen i kursplanen. Syftet, d.v.s. vad eleverna förväntas lära sig under lektionen, presenteras inte under de observerade lektionerna och därmed saknas också möjlighet för lärarna att vid slutet av lektionen utvärdera om syftet uppnåts. Eleverna utför för det mesta sina uppgifter och under vissa lektioner med märkbar entusiasm. Under några lektioner observeras mycket goda exempel på hur ett område kan behandlas ur olika synvinklar och knyta an till elevernas intressen. I de fall inspektörerna bedömer lektionerna som mer svaga än starka, handlar det bland annat om att elever är passiva medan läraren pratar, skriver på tavlan och agerar levande uppslagsbok. Ibland förekommer spiltid när elever är färdiga med givna uppgifter och inväntar dem som inte är det. Andra orsaker till en lägre bedömning kan vara att det förekommer att enstaka elever är relativt passiva under hela lektionspass vilket inte alltid åtgärdas/uppmärksammas av läraren. Att läraren ibland inte skapar motivationshöjande sammanhang för eleverna bidrar också till en lägre bedömning av lektionerna, exempelvis får elever under vissa lektioner lyssna utan att hörövningar introduceras på annat sätt än att det är kapitlet i textboken, som eleverna för tillfället arbetar med, som ska avlyssnas. Även andra

uppgifter introduceras ibland utan något annat sammanhang än att de finns i läromedlet. Vissa lektioner innehåller väl många moment som avlöser varandra i rask takt utan egentlig introduktion eller sammanfattning. Läraren tvingas i vissa fall stryka flera av dem, dock utan att ge eleverna möjlighet att påverka valet. Hörövningar med uppgifter startas utan att eleverna ges tillfälle att fråga om ord de inte förstår.

Underlag från intervjuer och enkäter

Skolledningen beskriver att engelsklärarna är duktiga i sitt ämne och att undervisningen håller god kvalitet. Man nyrekryterar medvetet lärare med en god förmåga att koppla undervisningen till de nationella målen. Rektorn beskriver ett förändringsarbete som ska sjösättas till våren 2011 där pedagogiska diskussioner i ämneslagen ska förekomma mer regelbundet. Uppdraget för ämnesansvariga lärare ska utvidgas till att omfatta viss pedagogisk utveckling.

Under lärarintervjun berättar lärarna att de tycker att god kvalitet i undervisningen bland annat är att utgå från eleverna där de befinner sig. De beskriver också vikten av att variera undervisningen och att de strävar efter att alla de fyra färdigheterna läsa, skriva, lyssna, tala ska finnas med på flertalet lektioner. Lärarna beskriver också att det är viktigt att ge eleverna verktyg för att kunna utvecklas i sitt lärande och en lärare beskriver att hon strävar efter att "göra sig själv överflödig" genom att lära eleverna att lära.

Enligt lärarna samverkar och planerar man en hel del tillsammans med lärare som undervisar inom samma årskurs. Under intervjun blir det dock tydligt att systematiskt utbyte eller samarbete när det gäller undervisningsmetoder saknas. Någon skolövergripande utvärdering av olika arbetssätt och metoder görs inte heller. Lärarna säger dock att de utvärderar sin egen undervisning och använder utvärderingssvaren som grund för utveckling av undervisningen.

I elevenkäterna kan man utläsa att flertalet elever tycker att deras lärare undervisar bra och förklarar bra. I de grupper där elever ger uttryck för något annat, överensstämmer detta med inspektörernas lektionsbedömningar och med elevintervjuer.

Under elevintervjuerna framkommer exempel på hur undervisningen brukar genomföras i olika klasser/grupper. Eleverna beskriver engelsklektionernas arbete med "dialoger, grammatik, skriftliga läxförhör, projekt, textbook, att översätta till svenska, att läsa högt eller skriva svaret på övningar i boken i ett skrivhäfte". Arbetet beskrivs vidare med utsagor som "läraren skulle kunna lyssna lite bättre och ge bättre instruktioner", "det är mycket av samma sak", "jag tycker att vi borde få prata mer – det är mest läraren som pratar". Flera elever beskriver dock en annan undervisning: "engelsklektionerna är bra och roliga", "jag får bestämma ganska mycket", "jag har lärt mig nya ord, adjektiv och sådär", "vi får skriva i grupper", "vi får läsa dialoger och sedan spela upp", "vi diskuterar mycket". Flertalet elever säger att de har fått se målen men de har svårt att ge något konkret exempel på vad de ska kunna för att nå målen. Vissa elever berättar att de får utvärdera undervisningen då och då, oftast muntligt. Andra säger att de aldrig har fått göra det.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet

Lektionsupplägg och genomförande, organisation i klassrummet uppvisar mer styrkor än svagheter. De styrkor som finns i verksamheten är främst den kunskap som lärarna har om effektiva undervisningsstrategier och om vikten av att ha väl strukturerade och varierade lektioner. Skolinspektionens bedömning är att samtliga skolans engelsklärare är goda pedagoger men att undervisningen ytterligare kan förbättras om lärarna samverkar mer och tar del av varandras goda exempel. Angeläget är också att lärarna i högre utsträckning skapar sammanhang som är angelägna för eleverna så att elevernas motivation inför uppgifter ökar. Arbetet med att tydliggöra lektionernas mål och syfte för eleverna behöver utvecklas. Eleverna bör också ges större möjligheter att utvärdera undervisningen.

A 3. Anpassning av undervisningen till elevers olika behov

Ur Lpo 94:

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

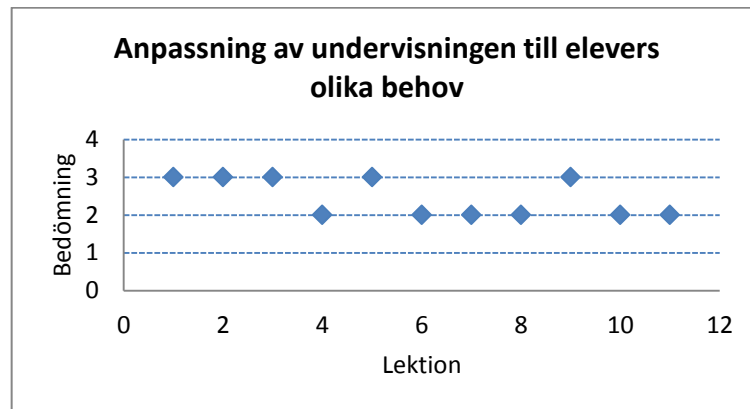
Läraren ska, utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Anpassas instruktioner och uppgifter till elevernas skillnader när det gäller motivation, prestationsnivå, sätt att lära, inlärningstakt?
- Får elever som behöver stöd under vanlig lektion sådant?
- Får högpresterande elever mer utmanande uppgifter?
- Kontrolleras specifika problem när det gäller enskilda elevers förståelse?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Anpassning av undervisningen till elevers olika behov*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
	X		

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer**Figur 7** I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Vid samtliga observerade lektioner är upplägget i stort sett detsamma för alla elever även om vissa grupper inte har fler än fyra elever. Uppgifter i övningsböcker görs av alla elever. Lärarna är dock överlag lyhörda för elevernas behov, förklarar svåra ord och hjälper elever i behov av extra stöttning. Elever som snabbt blir färdiga får ibland extrauppgifter av varierande slag men observeras även sitta och vänta flera minuter på att en ny uppgift ska introduceras. Vid några lektioner är aktiviteter och elevuppgifter olika svåra/omfattande och eleverna kan själva välja vad de vill jobba med. Den variation som finns och som tar hänsyn till olika elevers behov, följer oftast efter det att gemensamma genomgångar och uppgifter är klara. Då kan elever som behöver det få extra hjälp. Under några lektioner observeras grupper av elever som är mycket tongivande medan andra är relativt passiva. Inspektörerna observerar även enstaka elever som förblir passiva under nästan en hel lektion för att uppgifterna är för svåra. Det förekommer att lärare inför en lektion beskriver för Skolinspektionen att det förekommer stora skillnader i elevernas förkunskaper i en grupp, trots detta är lektionen organiserad så att alla elever gör samma sak på samma tid. Inspektörerna ser exempel på när lärarna utgår från elevernas intressen men också andra fall då lärarna valt material själva.

Underlag från intervjuer och enkäter

Rektorn framhåller vikten av att alla elever ska mötas på sin nivå, även de elever som behöver utmaningar. Hon anser att engelsklärarna generellt är bra på att individanpassa undervisningen men att det varierar lite beroende på lärare. Att involvera alla elever och att fördela ordet mer rättvist bland eleverna är enligt rektorn ett utvecklingsområde för skolan. Under lärarintervjun har vissa lärare svårt att ge exempel på individanpassning. En lärare ger dock exempel på att eleverna i en grupp har olika läromedel. Flera lärare framhåller fördelen med "öppna" uppgifter där eleverna kan prestera på sin nivå. Det framgår dock inte tydligt hur eleverna på detta

sätt ges möjlighet att utvecklas utifrån sin nivå. När lärarna ges tillfälle att bedöma sin egen förmåga att individanpassa undervisningen beskriver en lärare att hon har "en bred mitt" och att hon tenderar att inte riktigt få med sig "botten" och inte heller alltid når "topparna". En annan lärare beskriver att hon har en tendens att rikta in sig på de lägre nivåerna och ytterligare en säger att det är eleverna med en lite svagare nivå som inte alltid ges förutsättningar att hänga med i hennes undervisning.

Flera lärare säger att ett problem i undervisningen är att det finns elever som är arbetsovilliga och som inte gör läxor och uppgifter i tillfredställande utsträckning. Några lärare ger goda exempel på hur eleverna ges möjlighet att välja uppgifter eller material utifrån sina intressen eller förkunskaper, medan andra lärare tycks ha svårare att ge sådana exempel. Flertalet lärare ger uttryck för en svårighet att utgå från elevers intressen och medger att det är ett utvecklingsområde. Flera lärare beskriver vidare att det i de flesta klasser/grupper finns en stor spridning vad gäller kunskapsnivån hos eleverna, trots detta observeras flera lektioner där samtliga elever gör samma sak.

I elevintervjuerna varierar det mellan eleverna om de kan ge exempel på när och hur lärarna utgår från deras intressen när de planerar undervisningen eller inte. "Lärarna vet inte vad vi är intresserade av" säger en elev medan en annan påpekar att engelskundervisningen delvis präglas av den musikalprofil som hon går. Någon elev berättar att engelskundervisningen ibland är för lätt och att hon ganska ofta får vänta in andra elever medan en annan elev säger att det går att få svårare uppgifter. Flera elever tycker att de har mycket att göra och säger att det inte är ovanligt att uppgifter som inte hunnits med i skolan får göras färdigt hemma. Detta tycks dock variera beroende på vilken lärare eleverna har. En elev säger "Hela klassen måste jobba med samma sak så att boken blir klar" medan en annan beskriver att i hennes grupp är det inte så. Att eleverna skulle kunna be läraren om att få hoppa över en uppgift som de redan kan, betraktas dock som en omöjlighet. Drygt 85 procent av eleverna som svarat på Skolinspektionens enkät anser att de får den hjälp de behöver och att läraren förklarar och undervisar bra.

Av skolplanen för Stockholms stad framgår att "Varje elev har rätt att utvecklas och lära sig så mycket som möjligt. Olika elever lär sig olika moment olika snabbt. Ökad individualisering är nödvändigt för att kunna tillgodose alla elevers olika behov." Inspektörerna ser att undervisningen delvis individanpassas men att den i detta avseende kan vidareutvecklas för att fullt ut stå i samklang med såväl citatet i skolplanen som läroplan och kursplan.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Anpassning av undervisningen till elevers olika behov*, uppvisar mer svagheter än styrkor, främst beroende på att det finns skillnader mellan lärare när det gäller deras förmåga att inom klassens eller gruppens ram variera undervisningen i detta syfte. Det finns exempel där elever uppger att de får arbeta på många olika sätt eller det sätt de lär sig bäst på. Angeläget är dock att utveckla arbetssätten så att alla elever känner så. Ytterligare ett

utvecklingsområde är att lärarna i större utsträckning behöver utgå från elevernas intressen.

A 4. Elevernas medverkan, ansvar och inflytande

Ur Lpo 94:

Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärnin g och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att reflektera över och ta ansvar för sin egen språkinlärnin g och att medvetet använda arbetssätt som främjar den egna inlärnin gen, utvecklar sin förmåga att planera, genomföra och utvärdera uppgifter, på egen hand och i samarbete med andra.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

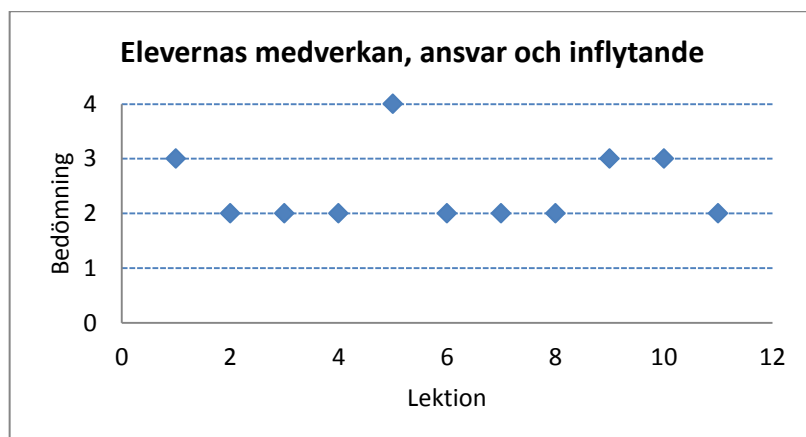
- Har eleverna möjlighet att delta i planering och upplägg av undervisningen?
- Ger läraren förutsättningar, redskap och möjligheter för eleverna att kunna ta ansvar för sitt eget lärande?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet **Elevernas medverkan, ansvar och inflytande**:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
	X		

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 8 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

För att kunna och vilja ta ansvar för sitt lärande behöver eleverna förstå målen för undervisningen. Mål med specifika uppgifter presenteras endast vid en observerad lektion. Inspektörerna observerar flera exempel där elever ges ändamålsenliga verktyg för sitt lärande men ser även lektioner där det saknas inslag som kan ge förståelse och andra strategier inför uppgifter. Även ett tydligt syfte med uppgifter saknas ibland, vilket i något fall leder till att eleverna genomför uppgiften på ett sådant sätt att de inte ges förutsättningar att träna de avsedda målen. Exempelvis genomförs en talövning i grupp, där endast elever i vissa grupper pratar engelska.

Inspektörerna ser flera exempel på att det som händer under den lektion som observeras, är resultatet av aktivt elevinflytande, exempelvis involveras eleverna i val av grupper, de har själva valt ämne inför presentationer eller de får föreslå vad de sista fem minuterna av lektionen ska användas till. Vid en lektion framgår att det pågående arbetet är resultatet av att eleverna tillsammans tagit fram en plan för såväl innehåll som arbetssätt för ett moment. Men inspektörerna ser även lektioner där planeringen i stort sett ägs av läraren vilket även bekräftas i lärarenkäter.

Nästan alla lärare presenterar vid lektionens början en planering för lektionen, dock utan att fråga eleverna vad de tycker om den. Få initiativ eller spontana förslag från eleverna förekommer. I några klasser observeras dock möjligheter för eleverna att välja mellan olika uppgifter utifrån egna intressen. Skolinspektionen noterar att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen även i Skolverkets inspektionsrapport från år 2006 bedömdes som ett förbättringsområde.

Underlag från intervjuer och enkäter

Enligt rektorn har elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen vid ett flertal utvärderingar visat sig vara ett utvecklingsområde i skolan. Skolan har arbetet hårt för att förbättra detta och området återfinns bland skolans åtaganden i både kvalitetsredovisning och arbetsplan. I lärarintervjuer ger lärarna exempel på hur de arbetar med detta, exempelvis genom att låta eleverna välja redovisningsformer. En lärare beskriver att elever kan få ta över läxförhören och ställa frågor på texten. Exemplet är dock relativt få. Det framgår också att det saknas samsyn i lärarkollegiet hur lärarna ser på elevinflytande och elevansvar och hur eleverna med stigande ålder och mognad ska ges möjlighet till detta. Enligt lärarna har det inte funnits tid att diskutera pedagogiska frågor som dessa i tillräcklig utsträckning.

Samtal med eleverna bekräftar att det finns stora skillnader i elevernas möjligheter till inflytande och de känner inte till att lärarna är skyldiga att ge dem det. "Vi får välja om vi vill ha prov eller läxförhör", "vi får välja glosor" berättar elever. Några elever ger uttryck för en mer lärarstyrd undervisning, "vi får inte vara med", "vi får aldrig bestämma", "vi törs inte säga". Vissa elever säger att de gärna skulle vilja ha mer inflytande, "man blir mer motiverad om man får vara med och bestämma". Även skolans egen trivselenkät bekräftar att eleverna, i synnerhet flickorna i årskurs 8 och 9, anser att de inte får vara med och påverka innehållet i undervisningen i tillräcklig utsträckning. Skolinspektionen noterar att det i elevintervjuer med elever i årskurs 8

och 9 även finns en stor frustration hos eleverna för att de inte tycker att elevråd och klassråd fungerar i alla klasser. Enligt eleverna beror detta på att klassråden är schemalagda strax före lunch och sällan blir av, då flertalet elever hellre vill gå och äta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Elevernas medverkan, ansvar och inflytande* uppvisar mer svagheter än styrkor. Angeläget är att få till en samsyn hos lärarna om vad elevinflytande innebär, hur eleverna ska ges möjlighet till inflytande över sin utbildning och vad lärarna kan kräva av eleverna i de olika årskurserna när det gäller ansvarstagande. Det är även viktigt att se till att alla elever får - och upplever att de har - möjlighet till inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt redskap för att kunna ta ansvar för det egna lärandet.

B. Lektionernas innehåll – kursplanefokus

I läroplanen för den obligatoriska skolan (Lpo 94) och i kursplanen för engelska betonas att utbildningen i engelska syftar till att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. I granskningen har vi särskilt uppmärksammat om detta får genomslag i undervisningen. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet. Vi har därför även bedömt vilken kvalitet receptiva färdigheter (lyssna och läsa) och produktiva färdigheter (tala och skriva) har i undervisningen.

B 1. Interaktiva färdigheter - allsidig kommunikativ förmåga

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att använda engelska för att kommunicera i tal och skrift, fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer och sammanhang, utvecklar sin förmåga att delta aktivt i samtal och skriftlig kommunikation, uttrycka sina egna tankar på engelska samt uppfatta andras åsikter och erfarenheter, utvecklar sin förmåga att använda engelska muntligt i olika sammanhang för att berätta, beskriva och förklara samt att motivera sina åsikter.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

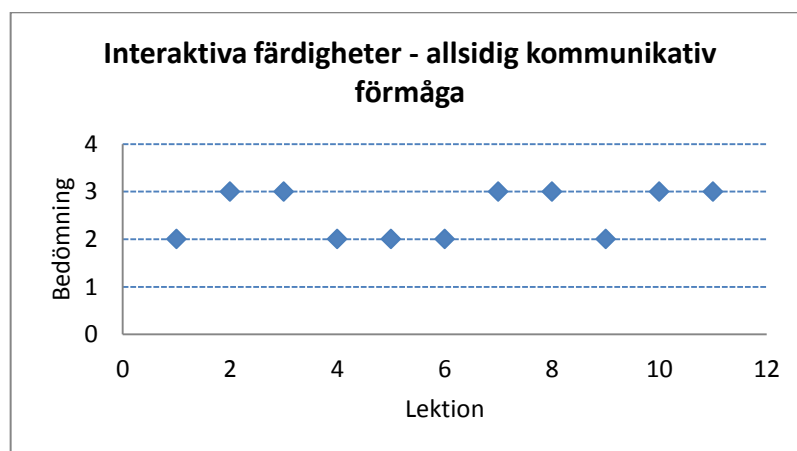
- Maximeras möjligheterna till användning av engelska i klassrummet?
- Innehåller lektionen aktiviteter där eleverna får träna på att förstå och göra sig förstådda på engelska?
- Skapas ett sammanhang för de uppgifter som utförs?
- Tillåts acceptabel och spontan engelska?
- Finns tal- och skrivuppgifter för att nå ett visst syfte eller speciell mottagare?
- Framhålls det funktionella med ett korrekt språk?
- Får eleverna feedback på hur de utför tal/skrivuppgifter?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Interaktiva färdigheter - allsidig kommunikativ förmåga*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
	X		

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 9 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Alla lärare pratar mer engelska än svenska under lektionerna men eleverna uppmuntras inte alltid att försöka på engelska och lärarna tillåter då eleverna att svara på svenska. Under några av lektionerna talar flertalet elever mest svenska, trots att de hör till de högre årskurserna. Vid några lektioner tycks få elever vilja svara på frågor eller berätta vad de tycker. Inspektörerna noterar flera elever som inte säger mer än ett par ord på engelska under en hel lektion. Vid lektioner där eleverna är vana att tala engelska råder en avslappnad atmosfär. Alla elever är aktiva, de hjälper varandra och chansar när de inte riktigt vet hur det ska vara. Flera lektioner innehåller talövningar, däremot inte alltid i kommunikativt syfte. Exempelvis är högläsning vanligt förekommande. Vid flera tillfällen ses läraren föra ett kollektivt samtal men involverar endast vissa elever i klassen, vilket gör att elever som inte tar för sig förblir tysta. Flertalet salar är möblerade så att eleverna sitter två och två vända mot läraren vilket i vissa fall försvårar kommunikation mellan elever.

Ett fenomen som inspektörerna uppmärksammar är att flera lärare inte tillvaratar möjligheterna i det material som används, för att maximera elevernas möjlighet till att använda engelska på olika sätt. Exempelvis observeras en lektion där eleverna gör en hörövning utan att svåra ord i tillhörande uppgift förklaras. Vissa lektioner innehåller, enligt inspektörernas bedömning alltför många inslag som avlöser varandra i snabb

takt istället för att läraren skulle kunna optimera varje moments möjlighet för eleverna att kommunicera.

Underlag från intervjuer och enkäter

I intervju med rektorn framkommer att hon anser att elevernas möjlighet att kommunicera på engelska skulle kunna förbättras. Enligt henne tenderar undervisningen att i vissa fall vara alltför styrd av förlagsproducerade läromedel.

Enligt lärarna är det viktigt att eleverna vågar och försöker prata. Det är också viktigt att eleverna lär sig förstå engelska och kan kommunicera med varandra. Även att utvidga ordförrådet och att lära in grammatiska strukturer, nämns som viktiga inslag i undervisningen.

I intervjuer med elever i årskurs 6–7 framkommer att den vanligaste formen av muntlig produktion tycks vara att läsa högt. Flera elever kan inte ge några andra exempel på inslag av muntlig kommunikation under lektionerna. En del elever ger uttryck för att de skulle vilja prata mer. Några elever nämner också att de upplever att grammatikövningar tar upp en relativt stor del av undervisningstiden.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Interaktiva färdigheter - allsidig kommunikativ förmåga* uppvisar mer svagheter än styrkor. Utifrån det starka fokus som i den nationella kursplanen läggs på kommunikativ förmåga borde fler lektioner ha haft mer av detta. Eleverna ges under flertalet observerade lektioner möjlighet att prata engelska men omfattningen varierar liksom kvaliteten i övningarna. Arbetet med att säkerställa att alla elever ges möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga behöver förbättras. Att se kommunikation som en utgångspunkt i all undervisning och inte som särskilda övningar är viktigt. Elevernas uttalanden om osäkerhet, det faktum att många elever mest pratar svenska på lektionerna och inte heller uppmanas att prata engelska samt det faktum att mycket av den talade engelska som förekommer består av högläsning eller svar på direkta frågor, bidrar till Skolinspektionens bedömning.

B 2. Receptiva färdigheter – lyssna och läsa

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer och sammanhang, utvecklar sin förmåga att läsa olika slags texter för upplevelser, information och kunskaper, utvecklar sin förmåga att använda hjälpmedel och kritiskt granska informationskällor.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

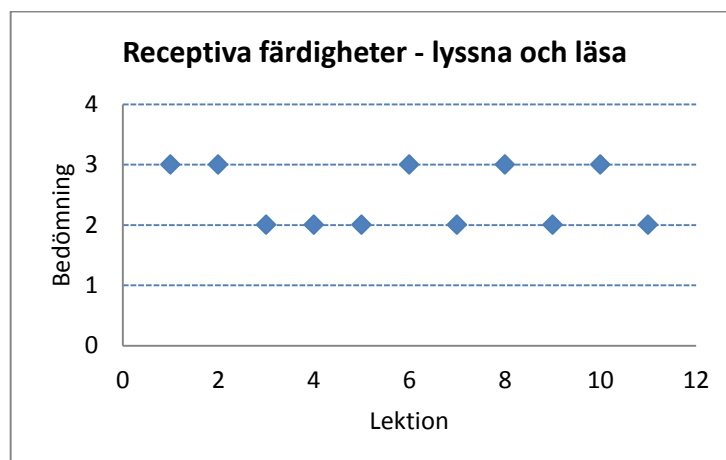
- Presenteras läs- och lyssnaruppgifter så att förförståelse skapas?
- Presenterar läraren ändamålsenliga strategier som underlättar hörförståelse eller läsförståelse?
- Presenteras läs- och lyssnaruppgifter i ett sammanhang?
- Ges eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att lyssna till eller läsa olika slags texter (upplevelser, information, kunskaper)?
- Används olika typer av media för lyssnande och läsning?
- Ges eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att använda hjälpmedel och att kritiskt granska informationskällor?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Receptiva färdigheter – lyssna och läsa*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
	X		

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 10 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under de observerade lektionerna arbetar lärarna i relativt liten grad med att ge eleverna strategier för att underlätta lyssnande eller läsande. Inspektörerna ser få exempel där lärare berättar om olika sätt att lyssna och läsa beroende på uppgiften eller textens svårighetsgrad. Det är förhållandevis vanligt att eleverna får lyssna till ett ljudklipp utan någon instruktion om vad de ska lyssna efter eller hur de ska lyssna. Genomgång av "svåra ord" på förhand observeras under enstaka lektioner. Detta trots att en del av det ljudmaterial som används innehåller exempel på avancerad vokabulär och snabbt tal. Inspektörernas intryck är därför att lärarna ibland lägger för stor vikt vid att eleverna ska lyssna till och läsa engelska utan att ge eleverna tydliga strategier för hur de ska kunna förbättra dessa förmågor.

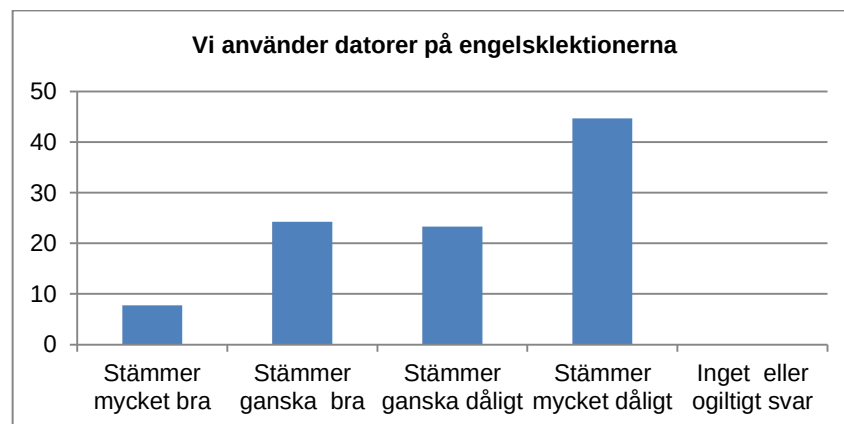
Inte sällan är instruktionerna vaga och det sammanhang som erbjuds, är oftast att texten anknyter till eller finns i läromedlet i det kapitel man för tillfället arbetar med, "now, we'll listen to the text". Under några lektioner iakttas dock hur läraren skapar ett sammanhang till uppgiften som återknyter till elevernas vardag och intressen.

Få exempel observeras där eleverna ges möjlighet att reagera/tycka eller reflektera kring det innehåll man läst om eller lyssnat på. Vid ett par av de observerade lektionerna visas ett flertal filmklipp för eleverna utan introduktion eller någon uppföljning. I något fall utbrister en elev "Vad var det där? Varför skulle vi se det där?" men frågan förblir obesvarad.

Under några lektioner observeras översättningar av läromedelstext till svenska, både muntligt och skriftligt. I några klassrum ser inspektörerna lexikon, men dessa används endast sporadiskt. Vanligast är istället att lärarna översätter orden när eleverna frågar.

Varje lärare har, som tidigare nämnts, en bärbar dator och inspektörerna ser under flera lektioner att dessa används tillsammans med smartboards. Endast under en lektion ser dock inspektörerna att eleverna använder datorer. Enligt lärarna beror detta bland annat på att ett nytt driftavtal gör det krångligt att använda datorerna. Nedan ses elevernas svar när det gäller användningen av datorer under engelsklektionerna (andel elever).

Figur 11 Fråga 16 i elevenkäten

Underlag från intervjuer och enkäter

Eleverna ger exempel på när de får träna både läs- och hörförståelse. Vissa elever kan också ge exempel på hur lärarna hjälper dem att utveckla dessa förmågor och ger dem tips hur de kan förbättra sin studieteknik. Flera elever, i synnerhet i årskurs 6–7, berättar att översättning är en vanligt förekommande metod. Andra berättar att de gör hörövningar i läromedlet eller ser filmer från Youtube.

I lärarenkäterna ger lärarna något eller några exempel på strategier de brukar presentera för eleverna när de ska lyssna på eller läsa engelsk text. Exempelen varierar, från beskrivningar av hur rubriker och bilder kan utnyttjas som förförståelse, till tankar kring vikten av att gå från helheten till delarna. Enligt lärarenkäter används lexikon i undervisningen.

Mot bakgrund av att bland annat individanpassning, elevinflytande och interaktiva färdigheter bedöms kunna förbättras, är Skolinspektionens intryck att metoddiskussioner inte är vanligt förekommande bland lärarna.

I elevenkäten ger eleverna sammantaget positiva svar när det gäller lärarnas förmåga att hjälpa dem att bli bättre på att läsa och lyssna till engelsk text. Men de ger fler positiva svar för området läsa än att lyssna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Receptiva färdigheter – lyssna och läsa*, uppvisar mer svagheter än styrkor. Att inte alla lärare skapar sammanhang utöver läroboken för eleverna när det gäller att lyssna och läsa väger tungt. En annan orsak till bedömningen är att lärarna i alltför begränsad utsträckning ger eleverna möjlighet att pröva och reflektera över olika lyssnings- och lässtrategier. Skolinspektionen vill framhålla att ett mållöst lyssnande till talad engelska inte är detsamma som att utveckla förmågan att förstå talad engelska.

B 3. Produktiva färdigheter – tala och skriva

Ur kursplanen för engelska:

Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att uttrycka sig varierat och säkert i skrift för att berätta, beskriva och förklara samt motivera sina åsikter, utvecklar sin förmåga att analysera, bearbeta och förbättra språket mot allt större variation och säkerhet.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

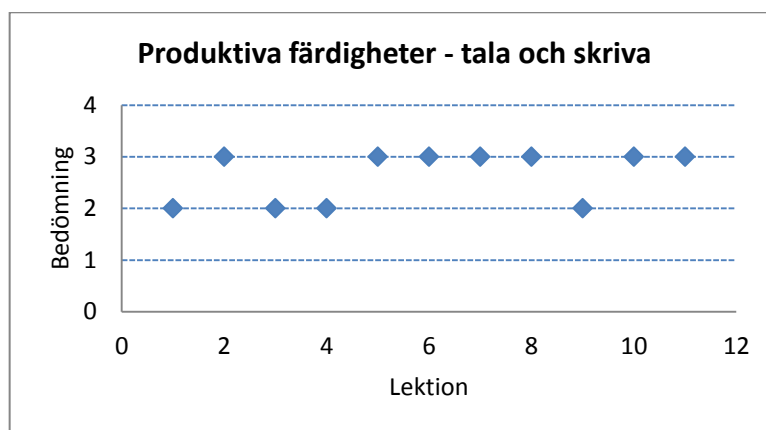
- Presenterar läraren ändamålsenliga strategier som hjälper eleverna att utveckla sitt tal och sitt skrivande?
- Skapas ett sammanhang för tal- och skrivuppgifter?
- Får eleverna såväl form- som kommunikationsfokuserade uppgifter?
- Ges eleverna möjlighet att berätta, beskriva, argumentera?
- Tränas eleverna i att anpassa sitt språk till olika syften och mottagare?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Produktiva färdigheter – tala och skriva*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer

Figur 12 I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Vid några lektioner presenterar lärarna ändamålsenliga strategier som hjälper eleverna att utveckla sitt tal och sitt skrivande. Svaga elever stöttas ofta mycket aktivt av lärarna. Lärare ses använda sig av visuella hjälpmedel för att underlätta talövningar, och förklarar ord och uttryck i förväg. Vid några lektioner är uppgifterna väl insatta i sammanhang som eleverna tycks förstå och uppskatta. Inspektörernas intryck är dock att lärarna ibland lägger för stor vikt vid att eleverna ska producera i tal och skrift men inte riktigt ger eleverna tydliga strategier för hur de ska kunna förbättra dessa förmågor. Vid andra lektioner där talandet och skrivandet mest blir upprepningar av enskilda ord, t.ex. att uppge rätt eller fel eller att fylla i luckor, är arbetet helt formaliserat. Ingen anknytning till när innehållet kan bli användbart i verkligheten görs. Vid de lektioner där eleverna får träna mycket på tal eller fri skrivning, handlar uppgifterna såväl om att berätta som att beskriva eller argumentera.

Underlag från intervjuer och enkäter

Lärarna uppger i intervjuer att det är viktigt att eleverna ska få träna att skriva, tala och att våga tala. Man strävar efter att dessa förmågor ska tränas på varje lektion. Exempel som ges för att öva dessa förmågor är högläsning, diskussioner, fri skrivning men även att utöka ordförrådet och träna grammatiska strukturer för att bli säkrare i sin språkbehandling.

I elevintervjuerna framkommer skillnader angående hur och hur ofta dessa förmågor tränas. Några ger exempel på högläsning och översättning medan andra ger mer

varierande exempel som ett e-twinning projekt med en skola i England och diskussioner om olika ämnen.

I lärarenkäterna och i lärarintervjuer beskriver lärarna relativt få exempel på hur elever kan stöttas i sitt tal och i sitt skrivande. När det gäller skrivandet återfinns bland annat:

- lexikon, använda synonymer, att försöka göra texten intressant för läsaren.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Produktiva färdigheter – tala och skriva*, uppvisar mer styrkor än svagheter. Styrkor i verksamheten är att eleverna på ett varierat sätt tränas i att utveckla sin förmåga att tala och skriva. Angeläget är dock att förstärka arbetet med att ge eleverna undervisningsstrategier så att inte fokus förskjuts till att handla mer om elevernas produktion och därpå följande bedömning. Jämför med bedömningen ovan angående kommunikativ förmåga.

B 4. Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet

Ur kursplanen för engelska:

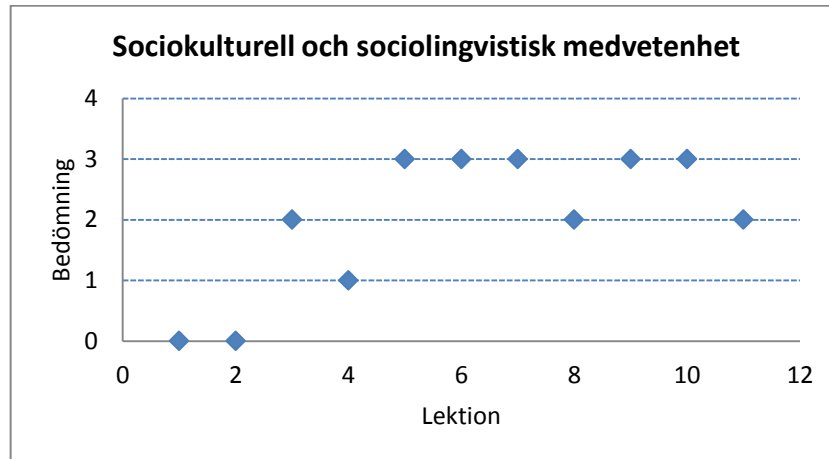
Skolan ska i sin undervisning sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att reflektera över levnadssätt och kulturer i engelsktalande länder och gör jämförelser med egna erfarenheter.

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Ges eleverna möjlighet till jämförelse mellan olika språkbruk i sammanhang och områden där engelska används?
- Ges eleverna möjlighet till jämförelse mellan egna erfarenheter och olika levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer, kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet **Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet**:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från inspektörernas lektionsobservationer**Figur 13** I diagrammet redovisas inspektörernas bedömning av 11 lektioner

1 = mestadels svagt, 2 = mer svagheter än styrkor, 3 = mer styrkor än svagheter, 4 = mestadels starkt
0 = går inte att värdera, inte relevant i sammanhanget

Under lektionerna observeras material som inrymmer sociokulturella inslag, exempelvis hörövning om amerikansk fotboll eller genomgång av ordningsregler från en skola i England som skolan samverkar med. Flertalet av de texter och filmklipp som används i undervisningen utspelas också i ett engelsktalande land. Skolinspektionens intryck är dock att lärarna inte alltid tillvaratar materialets möjligheter genom att hjälpa eleverna att upptäcka och reflektera över de företeelser de möter i materialet. Eleverna ges heller inte alltid möjlighet att göra jämförelser mellan olika språkbruk eller med egna erfarenheter. Inspektörerna observerar också hur en elev prövar olika uttal av ett ord utan att läraren förklarar var i den engelskspråkiga världen de olika uttalen används.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Sociokulturell och sociolingvistisk medvetenhet*, uppvisar mer styrkor än svagheter. Positivt är att skolan har ett samarbete med skolor i England. De läromedel som lärarna har valt tar i många fall sin utgångspunkt i den engelskspråkiga kulturen och eleverna ges möjlighet att fördjupa sitt kunnande om den engelskspråkiga världen. Materialet skulle dock i högre utsträckning kunna användas till reflektion eller diskussion kring innehållet i syfte att fördjupa elevernas medvetenhet om kulturella och språkliga skillnader.

C. Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete

Ur 1985 års Skollag:

Utbildningen ska inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet (1 kap. 2 §).

Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap. 2 §).

Ur Lpo 94:

Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål... Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas...

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen...

Rektorn har ansvar för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att – personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,...

Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen...

Exempel på utgångspunkter vid granskningen

- Tar rektorn det pedagogiska ansvaret för att engelskundervisningen som helhet inriktas på att nå de nationella målen?
- Finns ett systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder i engelskundervisningen?
- Ser rektorn till att engelskundervisningen ger likvärdiga möjligheter att nå målen i alla grupper?
- Ser rektorn till att engelskundervisningen bedrivs av lärare med utbildning för sådan undervisning?
- Ser rektorn till att lärare får relevant kompetensutveckling?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från intervjuer och enkäter

I intervju med skolledningen framkommer att de har en relativt god bild av hur engelskundervisningen i skolan ser ut. Rektorn har gjort lektionsbesök hos samtliga lärare och vill vara pedagogisk ledare. Skolan har dock haft andra, mer akuta områden att förbättra och därför har rektors uppföljning och utveckling av undervisningen i engelska fått stå tillbaka. Denna bild bekräftas i lärarintervjuer. Utvärdering av undervisningen har tidigare gjorts i en undervisningsgrupp per lärare men enligt rektorn är den tänkt att göras i samtliga grupper från och med våren 2011. När elever kommer till skolledningen med synpunkter på undervisningen talar man alltid omgående med berörd lärare. Hur lärarna undervisar utifrån kursplanemålen diskuteras enligt rektorn vid medarbetarsamtalet. En lektionsstruktur har tagits fram som samtliga lärare ska följa, främst för att främja arbetsron.

Skolledningen sammanställer resultaten i alla ämnen och jämförelser mellan slutbetyg och resultat på nationella ämnesprov görs. Dessa sammanställningar lämnas sedan till ämnesgrupperna. Rektorn planerar att framöver även ta fram resultaten per lärare för att få en fördjupad bild av resultaten.

Som tidigare nämnts planerar skolledningen att från och med våren 2011 införa ämneskonferenser i engelska en gång i månaden där pedagogiska frågor kommer att vara en stående punkt på dagordningen. Skolan har en ämnesansvarig lärare i engelska men från och med våren 2011 planerar man också, enligt rektorn, att utöka ämnesansvaret i engelska för att utveckla undervisningen. Rektorn betonar vikten av att skolan i ett tidigt skede sätter igång arbetet för att utveckla undervisningen i samklang med de nya kursplanerna och den nya läroplan som införs hösten 2011. Enligt rektorn kommer skolan att arbeta så att ansvaret för implementeringen av den nya läroplanen kommer att ligga i arbetslagen medan kursplanefokus kommer att ligga hos ämneslärarna och ämnesansvarig. En utvecklingsledare i varje arbetslag ska bland annat arbeta med att lyfta goda exempel.

Enligt lärarna förekommer samplanering och gemensamma prov i engelska. Även sambedomning av uppsatsdelen i de nationella ämnesproven görs. Samverkan mellan ämnen är inte vanligt men har förekommit exempelvis i musikklasserna där ämnena dans, drama, musik, svenska och engelska har samverkat. Ämnessamverkan sker dock på enskilda lärares initiativ och är enligt rektorn ett utvecklingsområde för skolan.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Pedagogisk ledning och kvalitetsarbete*, uppvisar mer styrkor än svagheter. Att det förekommer många goda exempel på väl genomförd undervisning med stark koppling till läroplanen och den nationella kursplanen har beskrivits ovan, under olika områdesrubriker. Där har emellertid även beskrivits utvecklingsområden. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna har rektorn ansvar att se till att alla elever garanteras en likvärdig undervisning. Enskilda lärare har en frihet att tillsammans med

sina elever planera och lägga upp undervisningen på olika sätt, men om dessa olika sätt inte följs upp och utvärderas, riskeras likvärdigheten. Därför behöver skolledningen öka sin förtrogenhet med hur engelskundervisningen bedrivs.

Styrkor i skolan är god tillgång på material och IT-utrustning och att mycket hög kompetens finns i kollegiet. Ett närmare samarbete mellan lärarna, där goda exempel på undervisningsmetoder tillvaratas, är enligt Skolinspektionens bedömning, ett sätt att öka likvärdigheten.

Inspektörerna vill här också uppmärksamma skolan på den resurs eleverna är i en uppföljning och utvärdering av undervisningen. De kanske inte alla gånger vet vad som står i läroplan och nationell kursplan, men de vet vad de är med om på lektionerna.

D. Särskilt stöd i engelska

Ur 1985 års Skollag:

I utbildningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd (1 kap. 2 §).

Särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 §).

Ur Lpo 94:

Rektorn har ansvar för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att – undervisningen och elevvårdsverksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver...- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,

Ur grundskoleförordningen 5 kap. (Särskilda stödinsatser):

Beslut om särskilt stöd enligt detta kapitel fattas av rektorn, om inte något annat följer av 5 och 10 §§.

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. ...

Utgångspunkt vid granskningen:

- Får elever som behöver särskilt stöd sådant?

Skolinspektionens bedömning av granskningsområdet *Särskilt stöd i engelska*:

mestadels svagt	uppvisar mer svagheter än styrkor	uppvisar mer styrkor än svagheter	mestadels starkt
		X	

Underlag från intervjuer och enkäter

I kvalitetsgranskningen framkommer att det finns många elever som har specialpedagogiskt stöd i form av exempelvis datorer och andra tekniska hjälpmedel. Lärarna är, som tidigare nämnts, aktiva i arbetet med att stötta och pusha eleverna i klassrummet. Under nästan alla observerade lektioner gör dock alla elever samma sak trots att lärare beskriver stor kunskapsspridning bland eleverna. Några lärare beskriver i intervjuer att de tycker att individanpassning är svårt och har blivit svårare sedan skolan avskaffat nivågrupperingen. Det står också klart, i intervjuer med lärare och rektor, att det inte förts något samtal om hur lärarna kan och bör arbeta, när nivågrupperingarna avskaffats. Enligt rektorn är skolan mycket bra på att stötta elever och att sätta in olika sorters stöd. Däremot menar hon, att det kanske inte alltid är rätt sorts stöd som ges och att åtgärdsprogram av god kvalitet inte alltid skrivs. Skolan behöver därför, enligt rektorn, bli bättre på att göra pedagogiska kartläggningar inför skrivandet av åtgärdsprogram. I lärarintervjun framkommer också en osäkerhet om när åtgärdsprogram ska skrivas. Rektorn går vid granskningsbesöket en utbildning om åtgärdsprogram och har flera idéer om hur arbetet kring elever i behov av särskilt stöd ska utvecklas. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av bekräftar rektorns bild. Skolinspektionen noterar att utformningen av åtgärdsprogram även i Skolverkets inspektionsrapport från år 2006 bedömdes kunna förbättras. Ytterligare stöd för upprättandet av åtgärdsprogram finns i Skolverkets allmänna råd och kommentarer *För arbete med åtgärdsprogram*.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet *Särskilt stöd i engelska* uppvisar mer styrkor än svagheter. Styrkor i verksamheten är goda resurser och stor vilja, engagemang och kompetens att hjälpa elever i behov av stöd. Utvecklingsområden är att förbättra åtgärdsprogrammen så att dessa utgör ett reellt stöd för lärare och elever i arbetet med att få elever i behov av särskilt stöd att nå målen. Även kartläggning och utredning av elevers stödbehov behöver utvecklas så att inte stödresurser läggs på åtgärder som inte leder till kunskapsutveckling för eleven.

Sammanställning av svar i genomförd elevenkät

På följande sidor redovisas diagrammen för Hässelbygårdsskolan i Stockholms kommun där enkäten har besvarats av totalt 103 elever.

Genomförande

Elevenkäten görs efter Skolinspektionens besök på engelsklektioner i årskurserna 6-9. Enkäterna delas ut i pappersform av Skolinspektionens inspektörer och eleverna får en kort muntlig instruktion.

Urvalet är de elever som är närvarande under lektionen. Eventuellt frånvarande elever ges inte möjlighet att besvara enkäten.

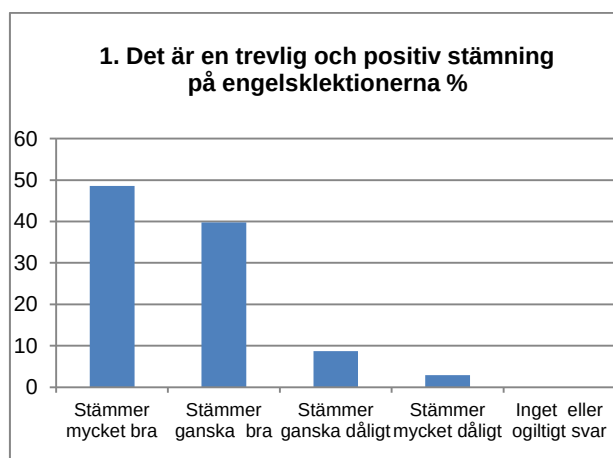
Resultaten redovisas i två olika typer av diagram. I diagrammen för **hela skolan** finns samtliga elevers svar inräknade. Diagrammen för **pojkar och flickor** visar de elever som fyllt i om de är pojkar eller flickor. De elever som glömt att fylla i detta räknas som ett internt bortfall men de finns inräknade i diagrammen för hela skolan.

I diagrammen finns en stapel för inget eller ogiltigt svar. Där återfinns elevenkäter med obesvarade frågor och frågor som är besvarade med markeringar för flera svarsalternativ.

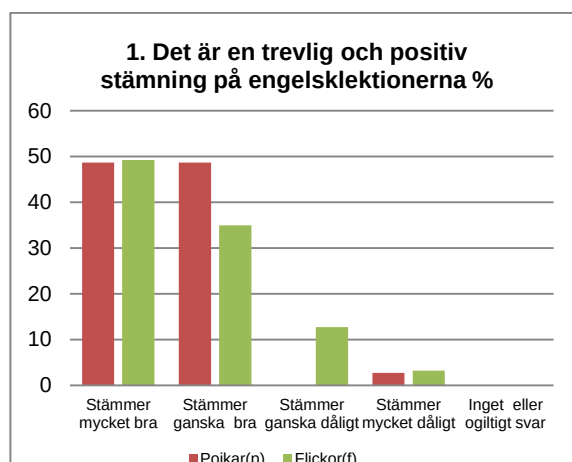
Ytterligare information om arbetet med elevenkäterna i kvalitetsgranskningen kommer att redovisas i den slutliga rapporten.

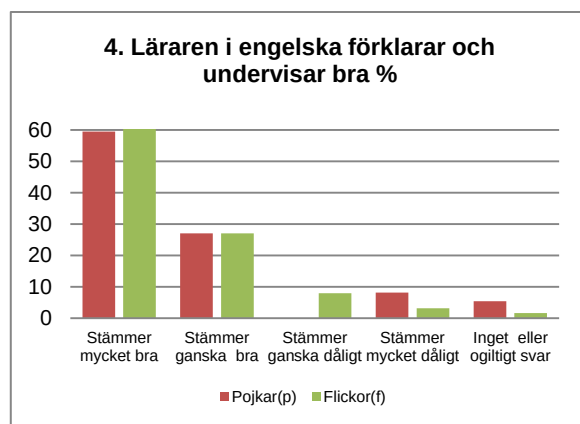
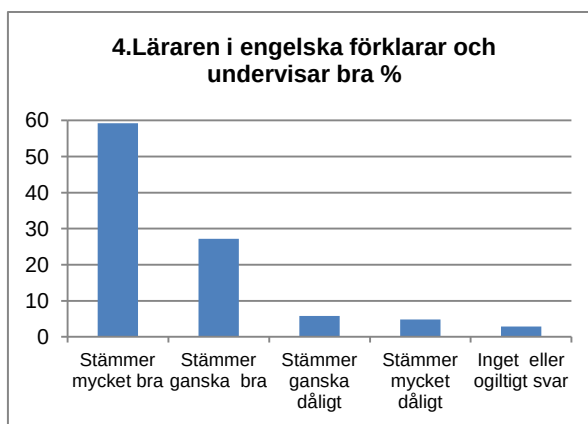
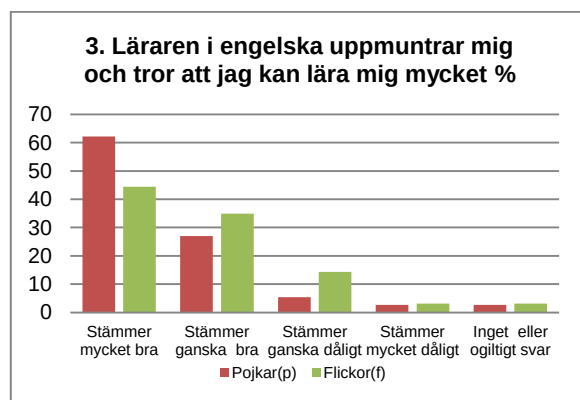
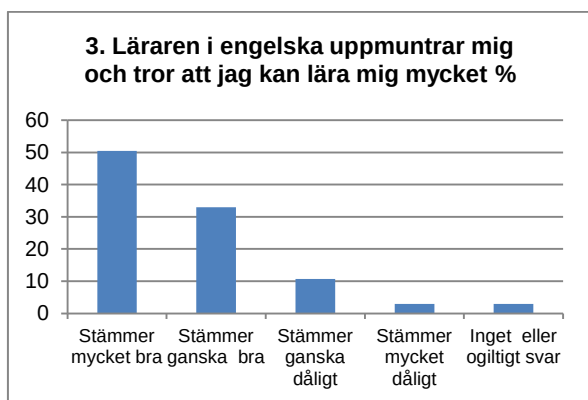
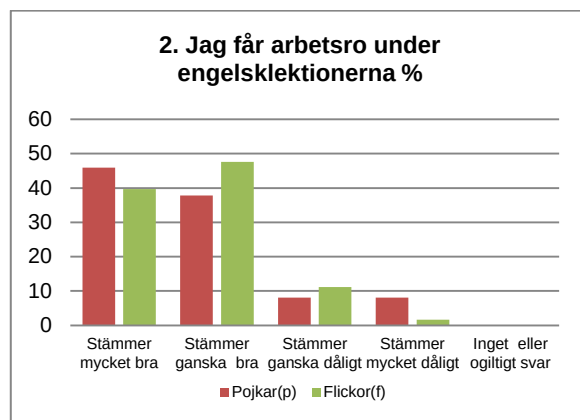
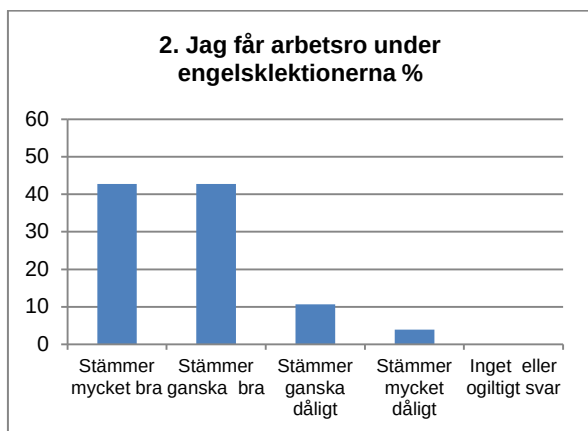
Sammanställning

Hela skolan

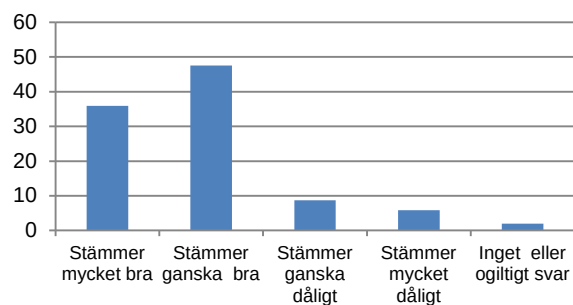

Pojkar och flickor

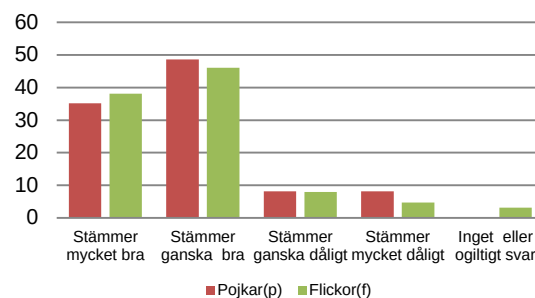

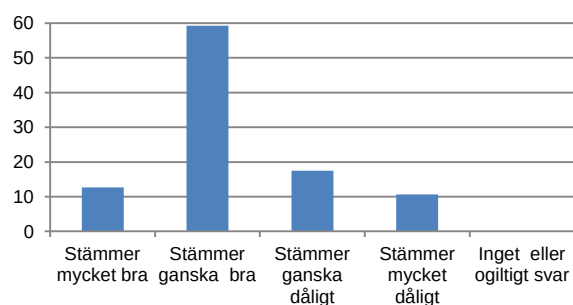
5. Läraren pratar bara engelska på engelsklektionerna %

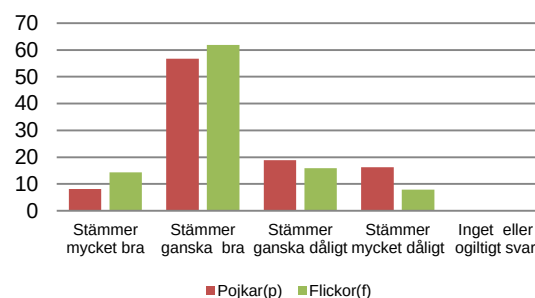
5. Läraren pratar bara engelska på engelsklektionerna %

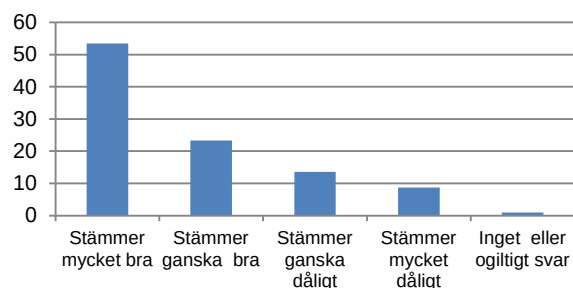
6. Vi elever pratar bara engelska på engelsklektionerna %

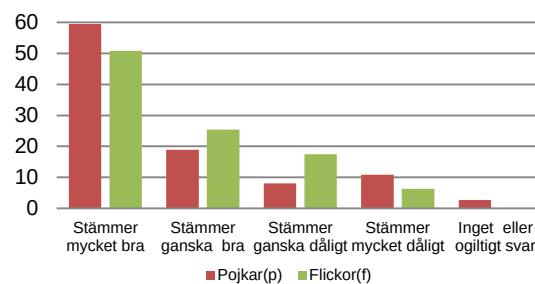
6. Vi elever pratar bara engelska på engelsklektionerna %

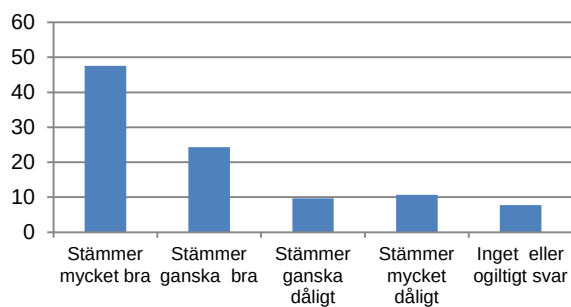
7. Läraren presenterar målen i kursplanen för engelska %

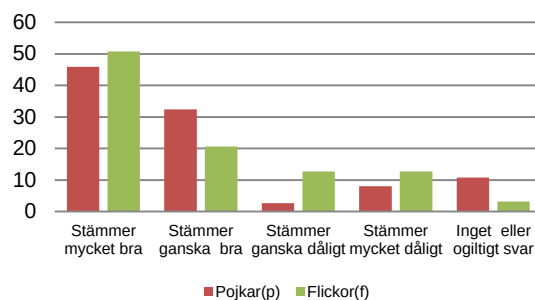
7. Läraren presenterar målen i kursplanen för engelska %

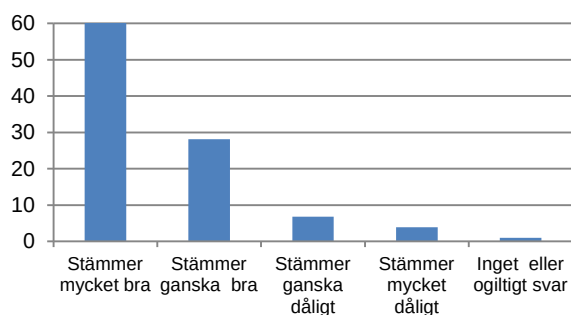
8. Vi får reda på vad vi ska kunna för att få olika betyg i engelska %

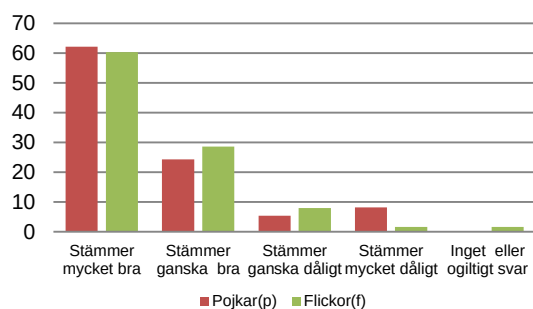
8. Vi får reda på vad vi ska kunna för att få olika betyg i engelska %

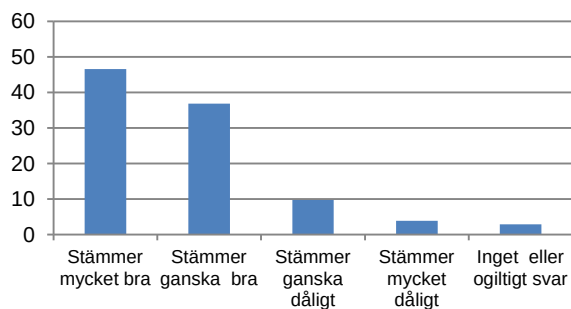
9. Jag får den hjälp jag behöver i engelska %

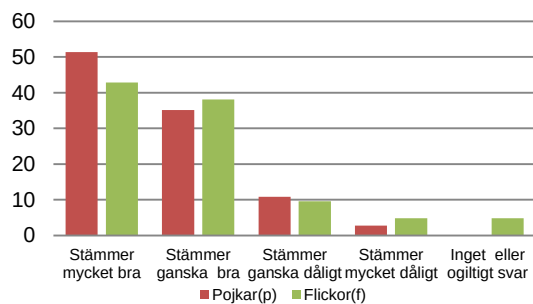
9. Jag får den hjälp jag behöver i engelska %

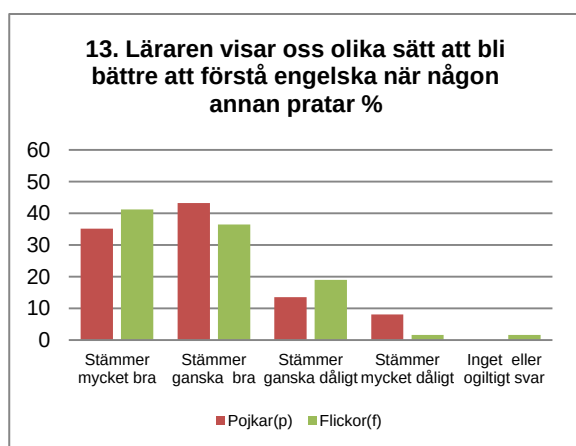
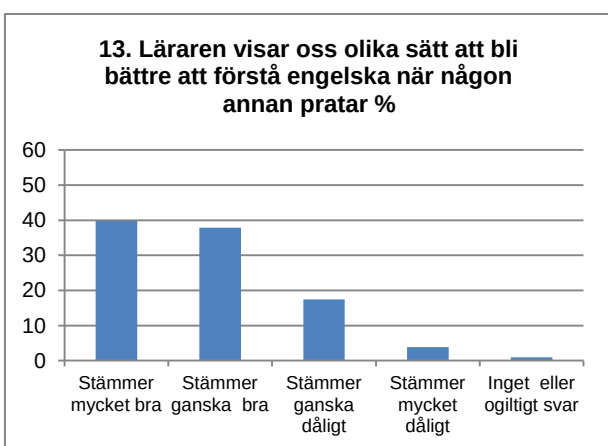
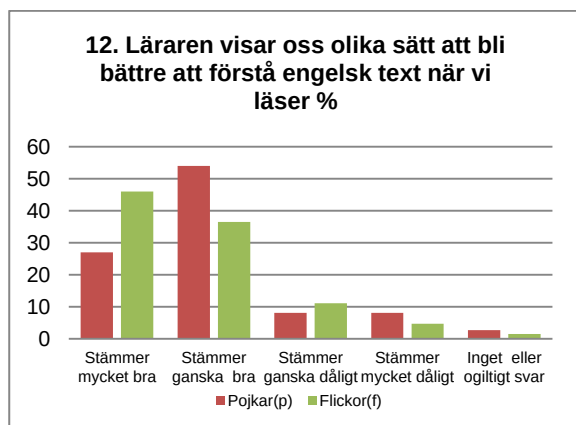
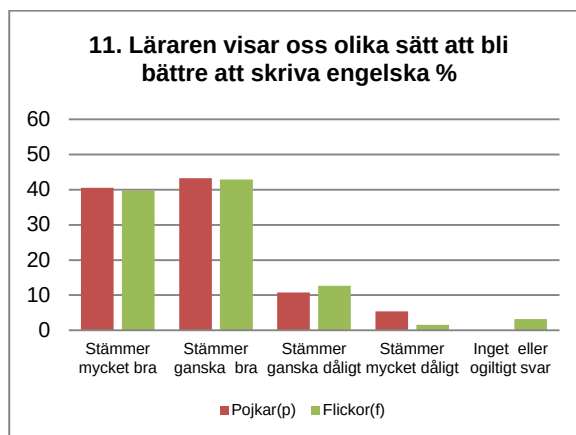

10. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att prata engelska %

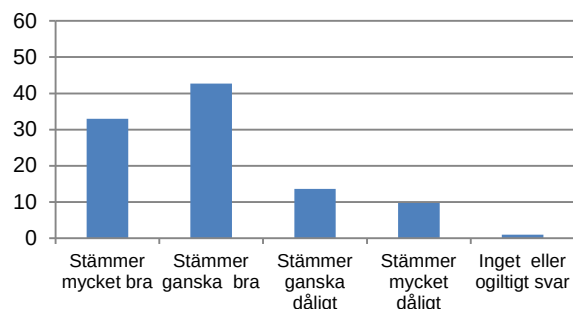

10. Läraren visar oss olika sätt att bli bättre att prata engelska %

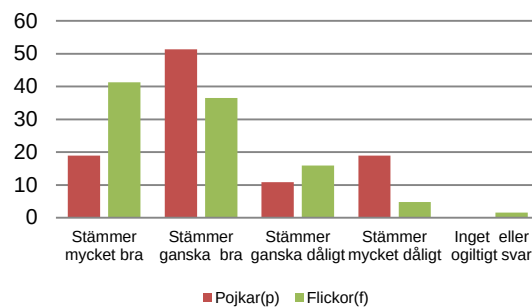

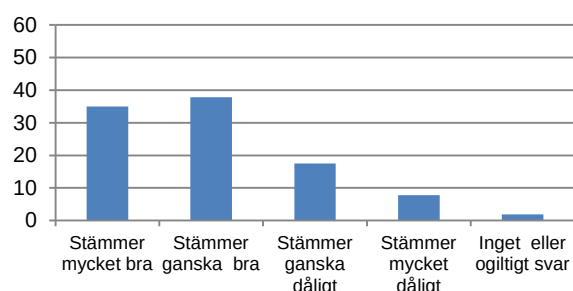
14. Vi elever kan påverka innehållet på engelsklektionerna dvs. vad vi ska arbeta med %

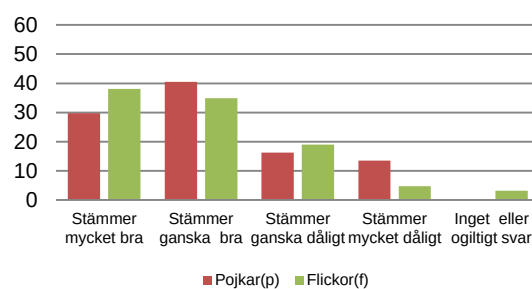
14. Vi elever kan påverka innehållet i engelsklektionerna dvs. vad vi ska arbeta med %

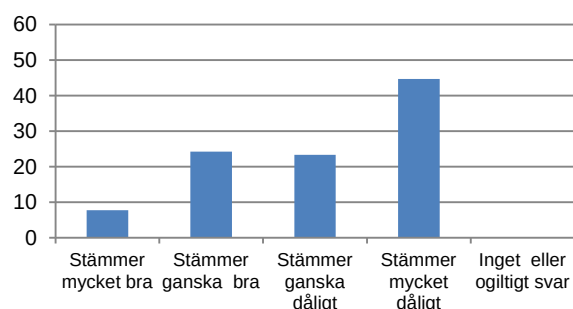
15. Vi elever kan påverka arbetssättet på engelsklektionerna dvs. hur vi ska arbeta %

15. Vi elever kan påverka arbetssättet på engelsklektionerna dvs. hur vi ska arbeta %

16. Vi använder datorer på engelsklektionerna %

16. Vi använder datorer på engelsklektionerna %

